

ПРОТОКОЛ

засідання журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України
у 2017-2018 навчальному році
(заочний тур)

2018 р.

Секція: Зарубіжна література

№	ПІБ учасника	НВЗ, клас	Клас	Аргументованість вибору теми дослідження, чіткість постановки проблеми, мети та завдань дослідження	Вміння чітко і ясно викладати свої думки, критично осмислювати використані джерела	Самостійність, оригінальність і доказовість суджень, наявність елементів наукової новизни	Повнота у розкритті теми, глибина аналізу літературних даних	Обґрунтованість поданих висновків, їх відповідність поставленим завданням та меті дослідження	Відповідність вимогам оформлення наукових робіт	Максимальна кількість балів (256)
1	Світоносова Лоліта Олексіївна	Дружківська гімназія «Інтелект» Дружківської міської ради	11	2.5	5	6.75	4.5	2.5	2	23.25
2	Геніна Ганна Сергіївна	Центр дитячої та юнацької творчості Добропільської міської ради, Добропільський навчально-виховний комплекс «Спеціалізована школа I-III ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предметів – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради	9	2.25	4	5.25	4	2	1.75	19.25
3	Кравцова Катерина	Костянтинівська спеціалізована	9	2.25	3.5	6.75	5	1.75	1.25	20.5

	Олександрівна	загальноосвітня школа I-III ступенів №6 з поглибленим вивченням окремих предметів Костянтинівської міської ради								
4	Амеліна Ганна Олександрівна	Катеринівська загальноосвітня школа I-III ступенів Іллінівської сільської ради Костянтинівського району	11	1.75	3.5	3.75	4.5	1.25	1.75	16.5
5	Гусак Дарія Сергіївна	Слов'янська загальноосвітня школа I-III ступенів № 10 Слов'янської міської ради	9	2.25	5	6	5	1.75	1.75	21.75
6	Скіба Анастасія Данилівна	Комунальний заклад "Маріупольська загальноосвітня школа I-III ступенів №53 Маріупольської міської ради Донецької області"	10	2.5	4.5	6.75	5	2.25	2.25	23.25

Голова журі:

Ткаченко К.А. – кандидат філологічних наук, доцент _____

Члени журі:

Ляшов Н.М. – кандидат філологічних наук, доцент _____

Щербатюк В.С. – старший викладач _____

Секретар:

Коваленко Т.О. – в.о. заступника директора КПНЗ «ДОМАНУМ» _____

Рецензія

на науково-дослідницьку роботу

Амеліної Ганни Олександрівни

за темою: «Проблема самотності в новелі Ф. Кафки «Перевтілення»»

(секція «Зарубіжна література»)

Наукова робота Амеліної Г. О. присвячена дослідженню проблеми відчуження в сім'ї, самотності людини в абсурдному світі, що найяскравіше представлена у творчості Франца Кафки.

У роботі наявні всі структурні елементи: вступ, два розділи, висновки, список використаних джерел, є додатки. У вступі визначено мету, завдання, предмет, об'єкт та новизну роботи, окреслено теоретичну базу дослідження, практичне та теоретичне значення, методи дослідження, охарактеризовано структуру роботи. Проте не чітко сформульовано актуальність обраної теми, уточнення потребує новизна роботи. Серед методів названо лише один – описовий, пояснень не подано, проте в роботі використано теоретичні (методи аналізу й синтезу, обробки та інтерпретації джерел для вивчення наукових праць за проблемою дослідження, метод порівняння) та емпіричні (опитування учнів) методи. Зазначимо також, що вступ некоректно структуровано, наприклад, про структуру роботи необхідно говорити наприкінці вступної частини тощо.

У змісті двох розділів знаходить вирішення коло завдань, поставлених у дослідженні. У першому розділі Амеліна Г.О. зробила спробу охарактеризувати проблему самотності у творі Ф. Кафки «Перевтілення» через характеристику персонажів. Проте дослідження проводиться непослідовно, не всі параграфи розділу розкрито повно (наприклад, «1.1. Самотність у родині як вираження драми самого Кафки»). Параграф 1.3. варто було б поділити на два й уточнити назву, так як це вимагає сам матеріал, уміщений у параграфі. Відсутні також загальні висновки до розділу.

У другому розділі Амеліна Г. О. основну увагу зосередила на художніх деталях та символах, що відіграють важливу роль у розкритті трагічності «маленької людини». Зокрема, учениця зацентувала на сні Грегора, деяких деталях інтер'єру, окремих предметах, часі смерті персонажа. Окремо Ганна Олексіївна розглянула основні художні прийоми, що допомагають зрозуміти відчуження персонажа в родині. Проте параграф потребує більшої самостійності (подаємо покликання, де цей матеріал розміщений: <http://www.zarlit.com/textbook/11klas/4.html>, <https://studfiles.net/preview/5111142/page:21/>). Висновки до розділу відсутні.

Загальні висновки до роботи мають бути резюмованого характеру, без змістової конкретики, повинні містити стислий виклад результатів розв'язку наукової проблеми та поставлених завдань, зроблених у процесі аналізу обраного матеріалу оцінок та узагальнень. Цього в запропонованих висновках ми не знаходимо. Некоректно використано у висновках результати опитувань учнів, коли ні у вступі, ні в основній частині про експеримент не йшлося.

Список використаних джерел дуже малий (усього 8 позицій), покликання в роботі не відповідають списку (на стор. 9 є покликання на дев'яте джерело, якого в списку взагалі немає). Крім того, у дослідженні використано лише два джерела:

художній текст (література під № 4) та книга Клода Давида «Франц Кафка» (джерело № 5). Відомості про джерела не відповідають вимогам, зазначеним у стандартах.

На жаль, у дослідженні трапляються орфографічні та стилістичні помилки.

Робота потребує технічного доопрацювання. До розділів мають бути ґрунтовніші висновки. Не розрізняється тире й дефіс. Уніфікування потребують ініціали біля прізвищ. У науковому стилі в значенні «я» використовують займенник «ми», так зване «авторське „ми”».

Загалом дослідження Амеліної Г. О. справляє добре враження, тому рекомендоване до публічного захисту на Всеукраїнському конкурсі науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України.

Члени журі :

кандидат філологічних наук,

доцент

кандидат філологічних наук,

доцент

старший викладач

К.А. Ткаченко

Н.М. Ляшов

В.С. Щербатюк

РЕЦЕНЗІЯ

на науково-дослідницьку роботу
Геніної Ганни Сергіївни
учениці 9 класу Добропільського навчально-виховного комплексу
«Спеціалізована школа I-III ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих
предметів – дошкільний навчальний заклад»
за темою: **«Образ президента у творчості Волта Вітмена: поетична
традиція та новаторство»**
(секція «Зарубіжна література»)

У науковій роботі Г. Геніної зроблено спробу дослідити образ президента часів Громадянської війни 1861-1865 рр. А. Лінкольна на основі поетичного доробку американського класика Волта Вітмена. Робота є актуальною і відповідає пізнавальним можливостям учням школи.

Подане на конкурс дослідження має чітку структуру та необхідний для наукових робіт інструментарій. У роботі наявні всі структурні елементи: вступ, три розділи, висновки та список використаних джерел. У вступі авторка визначила актуальність обраної теми, сформулювала мету, об'єкт, предмет та основні завдання дослідницької роботи.

У першому розділі учениця представила огляд джерел та історіографію, спираючись на дослідження науковців, що поділила на три умовні групи: а) матеріали про життя і творчість Волта Вітмена, які зберігаються в бібліотеці Техаського університету в місті Остіні (США); б) джерела Бібліотеки Американського Конгресу; в) книги, які зберігаються в Україні в бібліотеці ім. Вернадського (м. Київ). На основі цього розкрила американську поетичну традицію В. Вітмена та його художні пошуки.

У другому розділі авторка провела паралель між поетом та президентом. Проаналізувала вірші В. Вітмена про президента як відбиття філософських поглядів поета та його уявлення про призначення людини. Приділила увагу особливостям поетичної манери віршів поета про президента.

Третій розділ присвячено впливу творчості В. Вітмена на розвиток української поезії. Авторка з'ясувала риси вітменіани у творчості українських поетів ХХ ст. М. Семенка, П. Тичини, Б. Антоновича, В. Поліщука, О. Улича. Звернула увагу на спадкоємність поетичної творчості В. Вітмена в сучасному українському літературному просторі.

Презентована робота не позбавлена певних недоліків. Список літератури оформлений не за вимогами, зазначеними в методичних рекомендаціях про оформлення дослідницьких робіт. У деяких випадках не вказано джерела та сторінки цитованих фрагментів. У роботі присутній розділ «Основні терміни» (стор. 6-7), який не зазначений у змісті і його, на нашу думку, доцільніше віднести в додатки. У тексті авторка для прикладу наводить деякі вірші в повному обсязі, що потребує також винесення в додатки. В роботі відсутні висновки до розділів, а загальні висновки не повною мірою розкривають суті завдань дослідження. Тези не відповідають вимогам. Обсяг науково-дослідницької роботи

складає більшу кількість друкованих сторінок ніж позначено у правилах оформлення роботи. Робота потребує технічного доопрацювання (великі проміжки між назвою розділу чи підрозділу та викладеним матеріалом).

Але не зважаючи на зауваження робота Геніної Г.С. містить наукову складову, відзначається самостійністю, тому рекомендується до публічного захисту на Всеукраїнському конкурсі науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України.

Члени журі :

кандидат філологічних наук,
доцент

К.А. Ткаченко

кандидат філологічних наук,
доцент

Н.М. Ляшов

старший викладач

В.С. Щербатюк

Рецензія
на науково-дослідницьку роботу
Гусак Дарії Сергіївни
за темою: «**Взаємодія романтизму й реалізму в романі**
О. С. Пушкіна „Євгеній Онегін”»
(секція «Зарубіжна література»)

У науковій роботі Гусак Д. С. досліджено творчість російського поета початку XIX століття Олександра Пушкіна, зокрема його роман у віршах «Євгеній Онегін».

Представлене дослідження має чітко вибудовану структуру, спрямовану на розкриття теми. У вступі окреслено актуальність роботи, охарактеризовано праці відомих науковців-пушкіністів, що, на думку авторки, є підґрунтям для подальшого детального аналізу роману О. Пушкіна крізь призму літературних напрямів – реалізму й романтизму. Зауважимо, що об’єкт, предмет, мета, завдання, теоретична основа та структура роботи зазначені лише в тезах до роботи, проте вони мають бути також і у вступі.

У першому розділі роботи стисло представлено романтизм як літературний напрям, схарактеризовано образи роману крізь призму романтичних властивостей. Теоретичні положення логічно підтверджено цитатами з роману. Проте загальні висновки до розділу варто було б розширити.

У другому розділі коротко окреслено реалізм як явище, художній напрям, його особливості; розглянуто будову роману. Учениця доходить висновку, що віршована форма не робить твір романтичним, а реалізує задум О. Пушкіна в новому, незвичайному на ті часи, баченні. Як доказ Дарія Сергіївна подає детальний аналіз «онегінської строфи» й заперечує тим дослідникам, які вважають віршовану форму роману романтичною ознакою. У «Євгенії Онегині» реалістичні принципи в сюжеті здійснюються повною мірою.

На жаль, загальні висновки є дуже стислими, тому потребують деякого доопрацювання. Так як про романтизм і реалізм у романі йшлося в окремих

розділах, у висновках варто було б зробити певні узагальнення і дійсно показати взаємодію та взаємодоповненість двох напрямів.

У роботі є покликання на всі літературні джерела, заявлені у списку. Проте оформлення джерел не відповідає вимогам, зазначеним у стандартах.

Робота потребує також і технічного доопрацювання: не допускається у науковому дослідженні використання прізвищ без ініціалів (типу: Пушкін – має бути О. Пушкін); не уніфіковано лапки; не розрізняється тире та дефіс; в окремих місцях текст не вирівняно тощо.

Загалом дослідження Гусак Д. С. справляє хороше враження, тому рекомендоване до публічного захисту на Всеукраїнському конкурсі науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України.

Члени журі :

кандидат філологічних наук,

доцент

К.А. Ткаченко

кандидат філологічних наук,

доцент

Н.М. Ляшов

старший викладач

В.С. Щербатюк

Рецензія
на науково-дослідницьку роботу
Кравцової Катерини Олександрівни
за темою: «Роль художньої деталі в повісті М. В. Гоголя „Шинель”»
(секція «Зарубіжна література»)

М. Гоголь, на думку російського філософа М. Бердяєва, є «найзагадковішою фігурою» в зарубіжній літературі. До сьогодні твори письменника викликають суперечки. Одним із таких творів є повість «Шинель».

Наукову роботу К. Кравцової присвячено виявленню художніх деталей, класифікації та визначенню їхньої ролі в повісті М. Гоголя «Шинель».

У дослідженні подано докладний багатоаспектний аналіз художніх деталей твору, важливих для створення яскравих образів та розкриття авторського задуму.

Дослідження є структурованим – воно поділяється на три частини, кожна з яких підпорядкована одній меті – щонайповнішому висвітленню окресленої проблеми.

У вступі визначено мету, завдання та новизну роботи, об'єкт, предмет та методи дослідження. Проте нечітко сформульовано актуальність та доцільність обраної теми, не подано характеристику роботи, некоректно окреслено новизну дослідження, не вказані наукові положення, запропоновані учасником конкурсу особисто.

У першому розділі К. Кравцова зробила невеликий огляд критичної літератури, розглянула праці В. Белінського, І Гаріна, А. Білого. Проте півтори сторінки для окремого розділу – це замало. Варто було б огляд подати чи у вступі, чи приєднати до наступного розділу. Є зауваження й до назви розділу, її варто конкретизувати.

У другому розділі, який теж займає лише півтори сторінки, учениця спробувала визначити поняття «художня деталь», класифікувати деталі. К. Кравцова зазначила, що єдиної класифікації не існує, але увагу зосередила лише на одній класифікації, автора якої не назвала. Відсутні загальні висновки.

Практична частина роботи представлена у третьому розділі. Тут авторка наводить приклади різних деталей, що функціонують у повісті «Шинель», пояснює їхню функцію. Зокрема, увагу зосереджено на портретних та мовних деталях, речових та пейзажних. Учениця виявляє високий рівень оволодіння методологічними засадами сучасного літературознавства і сформованості навичок аналізу художнього твору в усьому розмаїтті його методів. Проте логічного завершення розділу немає, узагальнення відсутні.

Висновки охоплюють загальні результати дослідження, несуперечливі, без змістової конкретики, але дуже стислі. Варто було б наголосити не лише на кількісних показниках здобутих результатів, але і якісних, обґрунтувати перспективність подальших розвідок.

Список літератури представлений десятьма джерелами, але в роботі виявлено покликання лише на три джерела. Оформлення списку не відповідає вимогам, зазначеним у стандартах. Російськомовну літературу необхідно подавати мовою оригіналу.

На жаль, у дослідженні трапляються орфографічні та стилістичні помилки.

Робота потребує технічного доопрацювання. До розділів мають бути ґрунтовніші висновки. Заголовки пунктів оформлені неправильно, вони друкуються з абзацного

відступу в підбір до тексту. Великі пробіли між абзацами (неправильно встановлений міжрядковий інтервал), зайві пробіли біля розділових знаків, у деяких місцях абзац відсутній (с. 7, 10, 12, 18 тощо). Крапка ставиться не після наведеної цитати, а після квадратних дужок, де подано посилання на джерело (наприклад, «... і потім пішов своєю дорогою» [4, с. 259]). Неправильно оформленні покликання на джерела. Не розрізняється тире й дефіс. Не уніфіковані ініціали цитованих авторів тощо.

Але незважаючи на висловлені зауваження, дослідження К. Кравцової містить наукову складову, відзначається самостійністю в аналізі твору, тому рекомендоване до публічного захисту на Всеукраїнському конкурсі науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України.

Члени журі :

кандидат філологічних наук,
доцент

К.А. Ткаченко

кандидат філологічних наук,
доцент

Н.М. Ляшов

старший викладач

В.С. Щербатюк

РЕЦЕНЗІЯ

на науково-дослідницьку роботу
Світоносової Лоліти Олексіївни
учениці 11-Б класу Дружківської гімназії «Інтелект»
за темою: «**”Промовисті” імена та прізвища у творах Ч.Діккенса як засіб
характеристики героїв»**
(секція «Зарубіжна література»)

Антропоніми художнього твору є невід’ємною складовою стилю й мови письменника, інформативними засобами, що передають певний зміст та відомості про персонажів. Наукова робота Світоносової Л.О. присвячена дослідженню «промовистих» імен та прізвищ у творах Ч.Діккенса є актуальною і відповідає пізнавальним можливостям випускників школи.

У роботі наявні всі структурні елементи: вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. У вступі авторка визначила актуальність обраної теми, сформулювала мету, об’єкт, предмет та основні завдання дослідницької роботи.

У першому розділі Світоносова Л.О., спираючись на дослідження науковців Н. Шугаєвої, М. Рамневої, М. Гетьманець, А. Лаврова, С. Балишевої, розглянула загальнотеоретичні аспекти щодо використання «промовистих» імен та прізвищ у творах світової літератури, їх функції, номінативну та характерологічну роль.

У другому розділі учениця зосередила увагу на лінгвістичному таланті Ч. Діккенса. На матеріалі текстів художніх творів «Життя й пригоди Мартіна Чезлвіта», «Наш спільний друг», «Різдвяна пісня в прозі» доведено, що «промовисті» імена та прізвища є актуальним та майстерним художнім прийомом творчості Ч. Діккенса.

У третьому розділі дослідниця зробила спробу виявити «промовисті» антропоніми у творах Ч. Діккенса на прикладах лінгвістичного аналізу імен та прізвищ персонажів з творів різних періодів творчості письменника: «Посмертні записки Піквікського клубу», «Пригоди Олівера Твіста», «Холодний дім», «Крихітка Дорріт», «Великі сподівання». З’ясовано їх значення для характеристики образів персонажів.

Висновки наявні після кожного розділу і мають резюмований характер. Загальні висновки охоплюють результати дослідження є місткими та аргументованими.

Презентована робота не позбавлена певних недоліків, урахування яких підвищить її рівень.

1. У роботі виявлено покликання на всі джерела із запропонованих 14, але не вказано сторінки цитованих фрагментів.

2. Унаочненням дослідження є представлений у додатках словник «промовистих» імен та прізвищ із певних творів Ч.Діккенса, але посилання на нього авторка робить лише у вступі роботи та у загальних висновках.

3. Рецензована робота потребує технічного доопрацювання, зокрема уніфікації лапок.

Загалом дослідження Світоносової Л. О. відповідає всім вимогам, що ставляться до науково-дослідницьких робіт такого рівня і рекомендується до публічного захисту на Всеукраїнському конкурсі науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України.

Члени журі :

кандидат філологічних наук,
доцент

К.А. Ткаченко

кандидат філологічних наук,
доцент

Н.М. Ляшов

старший викладач

В.С. Щербатюк

РЕЦЕНЗІЯ

на науково-дослідницьку роботу
Скіби Анастасії Данилівни
учениці 10-А класу Маріупольської загальноосвітньої школи
I-III ступенів № 53
за темою: «**Символіка чисел у повісті О. С. Пушкіна “Станційний
доглядач”**»
(секція «Зарубіжна література»)

Творчість О. Пушкіна та надзвичайна різнобічність його таланту завжди привертала і будуть в майбутньому привертати увагу дослідників. У роботі авторка звертає увагу на використання та тлумачення символіки чисел у повісті «Станційний доглядач». Вона вважає, що саме числовий символ не може залишитися поза увагою читача, і тому вимагає ретельного вивчення та правильного витлумачення.

Дослідження містить усі необхідні для наукової роботи елементи: вступ, два розділи, висновки, список використаних джерел. У вступі учениця визначила актуальність обраної теми і новизну, сформулювала мету, об'єкт, предмет та основні завдання і методи дослідження.

У першому розділі розглянуто число як символ на основі аналізу теоретичних наукових праць С. Аверінцева, А. Лосева, Ю. Лотмана, В. Тодорова та інш., що досліджували поняття «символ» і «число». Авторка аналізує символ як філософсько-естетичну категорію та значення і місце числової символіки в художній творчості. Так як кожне число несе певну інформацію, то людині притаманне символічне розуміння світу, через яке вона осмислює навколишній світ і визначає власне місце і поведінку в ньому.

У другому розділі у повісті «Станційний доглядач» учениця дослідила символіку чисел та систему образів у числовому аспекті. Так як числова символіка поширює смислову перспективу твору, зокрема, числа 2, 3, 4, 5, 6, 7, то авторка проаналізувала їхній вплив на ставлення О. Пушкіна до персонажів, у розкритті авторського задуму і розвитку сюжету.

У роботі присутні висновки до кожного розділу та загальні, які є логічно побудованими, лаконічними і обґрунтованими. Список використаних джерел включає 22 позиції на які спирається авторка.

Робота демонструє високий рівень володіння матеріалом та особисту зацікавленість темою дослідження.

На жаль, у тексті трапляються технічні помилки. Зокрема, сторінки цитованих фрагментів не відповідають дійсності [16, с. 299] (с.8), хоча у списку літератури ученицею вказано 298 с. Насправді у виданні Г.-Г. Гадамер. «Актуальность прекрасного» – 368 сторінок. Також не на всі визначення в роботі вказані посилання (с. 8, 10). До того ж, цитування фрагментів тексту повісті «Станційний доглядач» відбувається російською мовою. Проте, як існує переклад українською М. Стельмаха.

Але не зважаючи на зауваження, робота А. Скіби містить наукову складову, що свідчить про її творчий потенціал, тому рекомендується до публічного захисту на Всеукраїнському конкурсі науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України.

Члени журі :

кандидат філологічних наук,
доцент

К.А. Ткаченко

кандидат філологічних наук,
доцент

Н.М. Ляшов

старший викладач

В.С. Щербатюк